

Blag til bet. o. lovf. vedr. forvaltningens anvendelse af tvangsindgreb og oplysningspligter

dighederne mulighed for i visse tilfælde at foretage tvangsindgreb på skibe, selv om betingelserne i lovforslagets § 9 ikke er opfyldt.

3. Adgangen til at foretage tvangsindgreb

HTS finder, at Retssikkerhedskommissionen ikke i tilstrækkeligt omfang har overvejet, om eksisterende hjemler til tvangsindgreb kan ophæves.

Dansk Industri finder, at myndighederne i for mange tilfælde har hjemmel til at foretage ransagning af private hjem uden retskendelse. På den baggrund beklager Dansk Industri, at kommissionen ikke har anbefalet en ophævelse af konkrete hjemmelsbestemmelser.

Frederiksberg Kommune er enig med Retssikkerhedskommissionen i, at der ikke bør indføres krav om forudgående retskendelse i tilfælde, hvor tvangsindgreb er hjemlet af kontrolhensyn eller som oplysningsmiddel (betænkningen side 113f).

Som anført i pkt. 3.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger har Retssikkerhedskommissionen i forbindelse med sit arbejde anmodet samtlige ministerier om at oplyse, hvilke eksisterende bestemmelser på de enkelte ministeriers område der giver forvaltningsmyndigheder adgang til uden for strafferetsplejen og uden forudgående retskendelse at foretage tvangsindgreb omfattet af grundlovens § 72. Kommissionen har endvidere anmodet om at få oplyst, om bestemmelserne stadig må anses for påkrævede.

De hørte ministerier har – med ganske få undtagelser – vurderet, at de omhandlede bestemmelser er nødvendige i deres eksisterende form. Retssikkerhedskommissionen har ikke fundet grundlag for at tilsidesætte denne vurdering af behovet for de nævnte regler. Kommissionen henviser i den forbindelse til, at effektivitets- og systemhensyn er tungtvejende, og at retssikkerhedshensynet bør varetages igennem procesuelle regler.

Justitsministeriet er enig med kommissionens flertal i, at der ikke er grundlag for at tilsidesætte de hørte myndigheders vurdering af behovet for bestemmelser, der hjemler adgang til at foretage tvangsindgreb uden for strafferetsplejen og uden retskendelse. Der henvises til pkt. 3.2.3 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

4. Lovudkastets anvendelsesområde (§ 1)

Advokatrådet, Dansk Industri og Dansk Arbejdsgiverforening bemærker, at kommissionens overvejelser har været begrænset til indgreb, der er omfattet af grundlovens § 72, herunder bl.a. undersøgelse af husrum (indendørs ransagning). Det anføres, at lovudkastets retssikkerhedsgarantier bør gælde uanset, om en virksomheds aktiviteter foregår uden- eller indendørs.

Justitsministeriet har i pkt. 3.1.2.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger behandlet spørgsmålet om, hvorvidt loven anvendelsesområde bør omfatte tvangsindgreb, der ikke er omfattet af grundlovens § 72, herunder bl.a. myndighedernes undersøgelse af udendørs aktiviteter.

Det fremgår heraf, at Justitsministeriet ikke finder, at lovforslagets regler om gennemførelse af tvangsindgreb (lovforslagets kapitel 2) bør finde anvendelse på tvangsindgreb, der falder uden for grundlovens § 72. Med hensyn til lovforslagets regler om borgernes og virksomhedernes retsstilling i tilfælde, hvor der i tilknytning til forvaltningsmyndigheders tvangsindgreb opstår spørgsmål om et strafbart forhold (lovforslagets kapitel 3), er det derimod Justitsministeriets opfattelse, at anvendelsesområdet ikke bør begrænses til de typer af indgreb, der er omfattet af grundlovens § 72. Denne del af lovforslaget omfatter således bl.a. også kontrolbesøg i en virksomheds udendørs lokaliteter. Der henvises nærmere til pkt. 3.1.2.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

HORESTA finder, at det bør præciseres i et eventuelt lovforslag, om offentligt tilgængelige lokaler som f.eks. restaurationslokaler er omfattet af de foreslåede regler.

Det fremgår af pkt. 3.1.2.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger samt bemærkningerne til lovforslagets § 1, stk. 1 og 2, i hvilket omfang lovforslaget omfatter offentligt tilgængelige lokaler. Her anføres det bl.a., at lovforslagets kapitel 2 (§2-8) ikke omfatter offentligt tilgængelige lokaler, hvorimod lovforslagets kapitel 3 (§ 9) omfatter visse lokaliteter, hvortil der er almindelig offentlig adgang.

Datatilsynet finder, at det bør præciseres i bemærkningerne til lovforslaget, om de foreslåede regler også skal finde anvendelse på myndighedernes kontrol over for egne ansatte.